

ФУНКЦІОНАЛЬНО-ЗМІСТОВА СТРУКТУРА ЕПОНІМІВ ТА ЕПОНІМІЧНИХ КОНСТРУКЦІЙ (НА МАТЕРІАЛІ АНГЛІЙСЬКОЇ, УКРАЇНСЬКОЇ ТА РОСІЙСЬКОЇ МОВ)

Мілаш К. І., студ. гр. ПР-93

Кожна мова надзвичайно багата різними функціональними елементами і цікавими явищами. Навіть в не сильно переобтяженому культурою мовленні в повсякденній розмові ми можемо використати десятки лінгвостилістичних прийомів, про існування яких навіть і не підозрюємо. У сучасній лінгвістиці спостерігається значний інтерес до проблем ономастики, тобто вивчення власних імен, зокрема епонімів, які займають особливе місце в українській, англійській та взагалі у будь-якій мові світу. Імена відомих особистостей, літературних персонажів складають значний пласт знань, необхідних для усвідомлення та оцінки культури того чи іншого народу. Часто антропоніми, які характеризують відомих нам людей чи вигаданих героїв, перекликаються між собою в різних текстах. Будучи сховищем інформації національно-культурного характеру, власні назви є об'єктом активного запозичення, і істотно збагачують номінативну базу мови.

Антропонім – це одна з основних одиниць мови, яка має своє лексико-семантичне значення. Це значення визначається характером об'єкту, з яким співвідноситься антропонім. Цей об'єкт несе в собі характер національної самобутності. Власні назви виявляються важливим чинником, здатним впливати на еволюцію мови. У антропоніміці відбивається культура в усіх проявах, в широкому і вузькому значеннях цього слова. Первинний зв'язок між позивними та власними назвами – це походження останніх від перших, що, ймовірно, і обумовлює здатність антропонімів виконувати роль власних назв. Суперечність виведень при вирішенні цієї проблеми обумовлена: 1) складністю та багатозначністю власних назв; 2) різним підходом до проблеми визначення "лексичне значення власних назв". У одних випадках за семантику власних назв приймається його структурно-мовний зміст, в інших випадках – "буквальне" сприйняття званих об'єктів дійсності у конкретно-мовному вживанні, в третіх – підкреслення зрозумілості прозивних і незрозумілості.

Власні назви – індивідуальні найменування окремих одиничних об'єктів. Належність одиниці – провідна ознака власної назви. Кожній особі її ім'я належить індивідуально, незалежно від наявності чи відсутності тез. Другою ознакою, яка розрізняє власні та загальні назви є відношення до поняття: загальні назви – носії понять, а власні назви включають усю відому мовцеві інформацію про свої денотати. Тобто

загальні назви виконують генералізуючу функцію, а власні назви – диференційну. Розмежування власних і загальних назв стосується лише іменників. Власні назви зберігають інформацію національно-культурного характеру. Для англійської, німецької і російської мов є характерним розширення словникового складу за рахунок переходу власних назв у прозивні, але для кожної окремої мови певною мірою. Усі антропоніми можна розділити на справжні і вигадані. До справжніх відносяться імена і прізвища відомих політичних діячів, філософів, релігійних діячів, письменників, поетів, художників, композиторів, правлячих осіб і пересічних людей. До вигаданих можна віднести міфічні (слід зазначити наявність назв духів, представлених в образі і вигляді людини, що доводить їх антропонімічність),

Епонім це ім'я людини, яка наслідує явище, поняття і т.п., до відкриття якого він має безпосереднє відношення (Вальтер, Галифе, Блютус). Більшість епонімів з'явилися не із області науки, а із всесвітньої історії або літератури: Альфонс-чоловік, який живе за рахунок жінки, Дон Кіхот- людина, яка вирішила боротися проти неправди і зла, захищати слабких та знедолених. Можна відлічити декілько основних груп епонімів та епонімічних конструкцій: 1) епоніми, які використовуються для номінації різноманітних речей та явищ побутового характеру- бефстроганов, кардіган, джакузі; 2) епоніми у фразеологічних конструкціях – Jack and Jill-нерозлучна закохана пара, сізифів труд – це безплідна, важка, нескінченна, а то й зовсім непотрібна праця. 3) епоніми у складі наукової термінології- градус Фаренгейта, Jack and Jill – неразлучная пара, влюбленные.

Епоніми-терміни мають свої особливості. Терміни є смисловим ядром спеціальної мови і передають основну змістовну інформацію. Термінологія, займаючи в спеціальних мовах центральне місце, володіє певною самостійністю формування і розвитку. Існує декілька нормативних вимог до терміну: системність термінології, незалежність терміну від контексту, стислість терміну, його абсолютна і відносна однозначність і зрозумілість .

Наук. кер. – Дегтярьова Л. І., *ст. викл.*

Соціально-гуманітарні аспекти розвитку сучасного суспільства : матеріали Всеукраїнської наукової конференції викладачів, аспірантів,

співробітників та студентів факультету іноземної філології та соціальних комунікацій, м. Суми, 19-20 квітня 2013 р. / Відп. за вип. В.В. Опанасюк. — Суми : СумДУ, 2013. — Ч.1. — С. 55-56.